

ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ ФАРМАЦІЄЮ

УДК 615.252.349.7:614.27:339.13

І. В. ВИШНИЦЬКА¹, канд. фарм. наук,

В. В. ТРОХИМЧУК², д-р фарм. наук, проф.

¹ *Одеський національний медичний університет*

² *Національна медична академія післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика, м. Київ*

МАРКЕТИНГОВИЙ АНАЛІЗ ОКРЕМИХ ГРУП ПРОТИДІАБЕТИЧНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ, ПРЕДСТАВЛЕНИХ НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

Ключові слова: цукровий діабет II типу, протидіабетичні лікарські засоби, маркетинговий аналіз, реімбурсація

I. V. VYSHNYTSKA¹, V. V. TROKHUMCHUK²

¹ *Odesa National Medical University*

² *Shupyk National Medical Academy of Post-graduate Education, Kyiv*

MARKETING ANALYSIS OF SOME GROUPS ANTIDIABETIC MEDICINES, PRESENTED AT PHARMACEUTICAL MARKET OF UKRAINE

Key words: type II diabetes, antidiabetic medicines, marketing analysis, reimbursement

Система охорони здоров'я населення є важливою складовою сучасної соціальної політики в усьому світі для підтримання належного рівня економічного розвитку країни. Питанням регулювання і фінансування галузі охорони здоров'я, пошукам шляхів її реформування присвячено роботи багатьох науковців. Дефіцит державних ресурсів, соціально-економічна та демографічна ситуація, погіршення стану здоров'я населення вимагають від держави нових підходів до організації медичного та фармацевтичного забезпечення населення [1, 2]. Так, Кабінетом міністрів України прийнято Постанови від 9 листопада 2016 р. № 862 «Про державне регулювання цін на лікарські засоби» (редакція від 04. 02. 2017 р.) та № 863 «Про запровадження відшкодування вартості лікарських засобів», згідно з якими з 1 квітня 2017 р. запроваджено державне регулювання граничних цін на лікарські засоби (ЛЗ) шляхом встановлення Міністерством охорони здоров'я України референтних цін на ЛЗ, в межах яких визначається оптово-відпускна ціна, та відшкодування вартості ЛЗ під час амбулаторного лікування осіб, що страждають на серцево-судинні захворювання, цукровий діабет (ЦД) II типу, бронхіальну астму [3, 4].

Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ) ЦД визнано неінфекційною епідемією та ООН прийнято резолюцію про боротьбу з ЦД (2006 р.) поряд із ВІЛ-інфекцією, малярією та туберкульозом. Кількість хворих на ЦД постійно зростає і вже перевищує 412 млн. осіб, а за розрахунками Міжнародної діабетичної федерації і ВООЗ до 2040 р. досягне 642 млн. осіб [5].

Метою нашої роботи було дослідження лікарського забезпечення хворих на ЦД II типу, актуальність якого зумовлена широкою розповсюдженістю захворювання, розвитком складних супутніх захворювань, ускладнень, ранньою інвалідністю та високою смертністю внаслідок неякісної та несвоєчасної медичної і фармацевтичної допомоги цій категорії хворих [6, 7, 8].

Матеріали та методи дослідження

Об'єкт маркетингового дослідження – зареєстровані в Україні лікарські засоби [9], вартість яких підлягатиме відшкодуванню під час амбулаторного лікування хво-

рих на цукровий діабет II типу [3, 4], станом на березень 2017 р. Також здійснено пошук пропозицій досліджуваних ЛЗ на сайті компанії «Моріон» [10] для оцінювання реального стану фармацевтичного ринку з цього питання. Основні використані методи: бібліографічний, статистичний, маркетинговий, графічний та систематизаційний.

Результати дослідження та обговорення

Згідно з переліком ЛЗ [3, 4], які підлягають відшкодуванню вартості під час амбулаторного лікування осіб, що страждають на цукровий діабет (ЦД) II типу, досліджено асортимент зареєстрованих в Україні протидіабетичних ЛЗ за двома кодами АТХ-класифікації – гліклазид (A10BB09) та метформін (A10BA02).

Гліклазид зареєстрований вітчизняними та іноземними виробниками у вигляді 22 ЛЗ. Частка вітчизняного сегмента становить 36%.

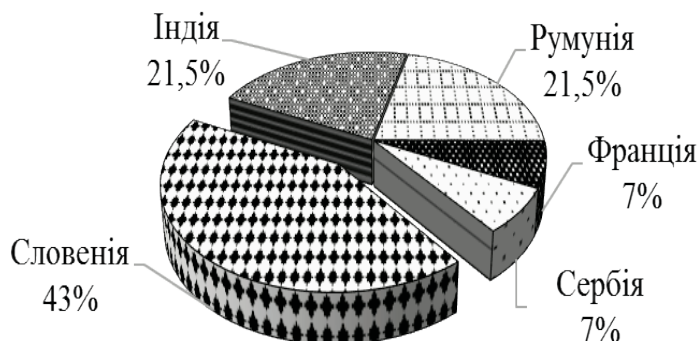

Рис. 1. Розподіл ринку препаратів гліклазиду за іноземними країнами-виробниками

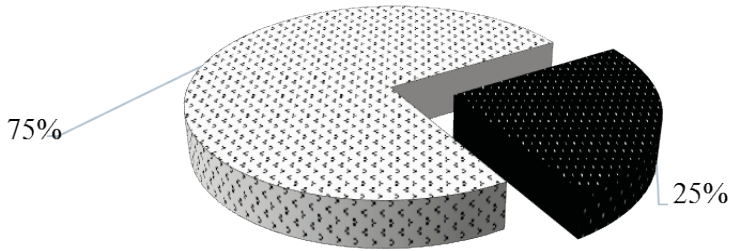
Як свідчать дані аналізу країн-виробників (рис. 1), лідером за кількістю зареєстрованих ЛЗ серед країн-постачальників є Словенія (43%) із ЛЗ виробника KRKA. Друге місце посідають Румунія з ЛЗ фірми Зентіва С.А. (21,5%) та Індія (21,5%), яка представляє ЛЗ трьох виробників – Сан Фармасьютикал Індастріз, Іпка Лабораторізі Лімітед і Мікро Лабс Лімітед. Найменування цих ЛЗ подано в табл. 1.

Т а б л и ц я 1

Лідери серед іноземних країн-виробників гліклазиду

№	Країна	Виробник	Найменування ЛЗ	Лікарська форма та дозування	Кількість в упаковці
1	Словенія	KRKA	Гліклада®	Табл. 30 мг	№ 30
2					№ 60
3					№ 90
4				Табл. 60 мг	№ 30
5					№ 60
6					№ 90
7	Румунія	Зентіва С.А.	Гліклазид-MR-Зентіва	Табл. 30 мг	№ 20
8				Табл. 60 мг	№ 30
9				№ 90	
10	Індія	Сан Фармасьютикал Індастріз	Озіклід	Табл. 30 мг	№ 60
11		Іпка Лабораторізі Лімітед	Глікінорм MR-30	Табл. 30 мг	№ 30
12		Мікро Лабс Лімітед	Діанорм-MR	Табл. 60 мг	№ 30

Вітчизняний сегмент препаратів гліклазиду (рис. 2) зареєстровано такими виробниками: ПАТ «Фармак» (Діаглізид® MR, табл. 30 мг, № 30; Діаглізид® MR, табл. 30 мг, № 60; Діаглізид® MR, табл. 60 мг, № 30; Діаглізид® MR, табл. 60 мг, № 60; Діаглізид® MR, табл. 80 мг, № 30; Діаглізид® MR, табл. 80 мг, № 60) та ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я»» сумісно з ТОВ «ФАРМЕКС ГРУП» (Гліклазид-Здоров'я, табл. 80 мг, № 10; Гліклазид-Здоров'я, табл. 80 мг, № 30).

□ Діаглізид® MR (Фармак, Київ)

■ Гліклазид-Здоров'я (Здоров'я, Харків; ФАРМЕКС ГРУП, Бориспіль)

Рис. 2. Розподіл ринку між вітчизняними виробниками препаратів гліклазиду

У результаті вивчення наявності ЛЗ гліклазиду у продажі на фармацевтичному ринку України встановлено, що їх асортимент зменшується вдвічі і становить 9 ЛЗ, з яких 7 вітчизняного виробництва (рис. 3). Серед імпортованих представлені 2 препарати – індійського (Озіклід, табл. 30 мг, № 60, Сан Фармасьютикал Індастріз) та французького походження (Діабетон® MR 60 мг, табл. 60 мг, № 30, Серв'є Індастрі).

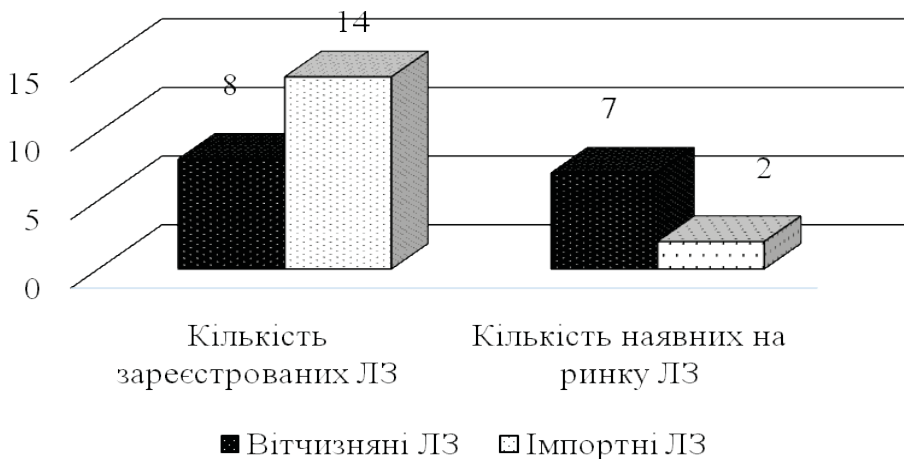

Рис. 3. Порівняльна характеристика ЛЗ гліклазиду, зареєстрованих та наявних на ринку

Аналіз наявних у продажі ЛЗ за дозуванням (рис. 4) показав, що на фармацевтичному ринку України наявні три види дозування таблеток, два з яких із модифікованим вивільненням (30 мг та 60 мг), представлені вітчизняними та іноземними виробниками. Таблетки гліклазиду в дозуванні 80 мг наявні вітчизняного виробництва.

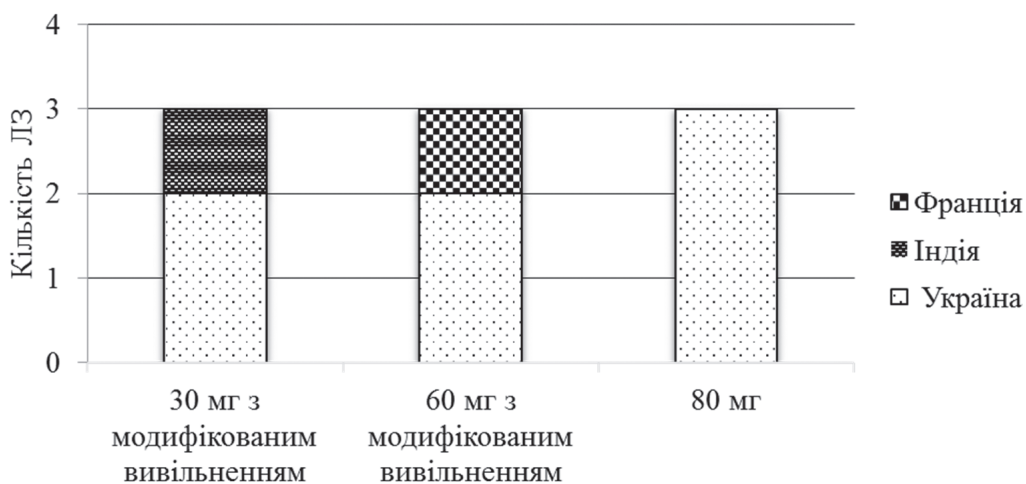

Рис. 4. Розподіл кількості ЛЗ гліклазиду, наявних на ринку України, за дозуванням

Другий препарат у нашому дослідженні – ЛЗ із міжнародною непатентованою назвою метформін, зареєстрований вітчизняними та іноземними виробниками у вигляді 61 ЛЗ. Частка вітчизняного сегмента становить 33% (рис. 5).

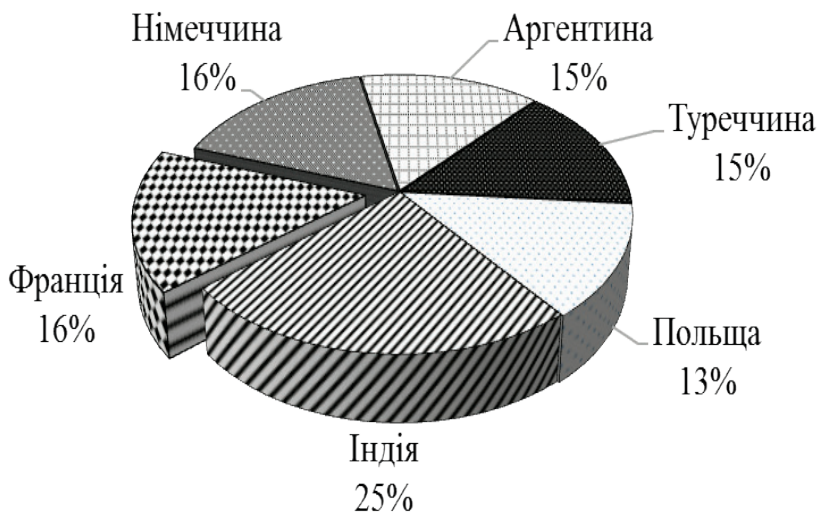

Рис. 5. Розподіл ринку препаратів метформіну за іноземними країнами-виробниками

Лідером за кількістю зареєстрованих ЛЗ серед країн-постачальників є Індія (25%) із ЛЗ виробників ІНДОКО РЕМЕДІЗ ЛТД, Санofi Індія Лімітед, Бафна Фармасьютікалс та Іпка Лабораторіз Лімітед. Друге місце поділяють Франція з ЛЗ Мерк Санте та Німеччина з ЛЗ двох виробників – БЕРЛІН-ХЕМІ АГ та Драгенофарм Аптекарь Пюшл.

Вітчизняний сегмент препаратів метформіну (рис. 6) зареєстровано такими виробниками: ПАТ «Фармак», ТОВ «Кусум Фарм», ТОВ «Астрафарм» та ПАТ «Київ-медпрепарат».

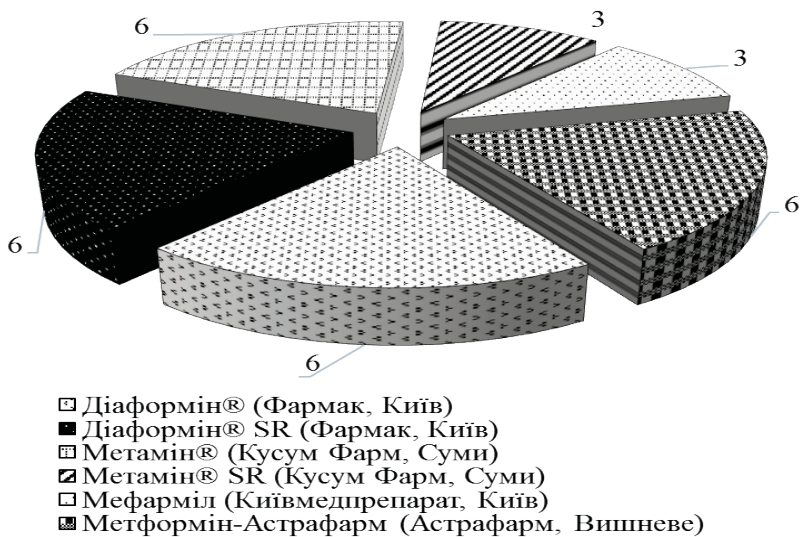

Рис. 6. Розподіл ринку між вітчизняними виробниками препаратів метформіну за кількістю найменувань ЛЗ

Аналіз пропозицій на фармацевтичному ринку препаратів метформіну свідчить, що їх кількість у 1,4 раза менша, ніж зареєстровано цих ЛЗ (рис. 7).

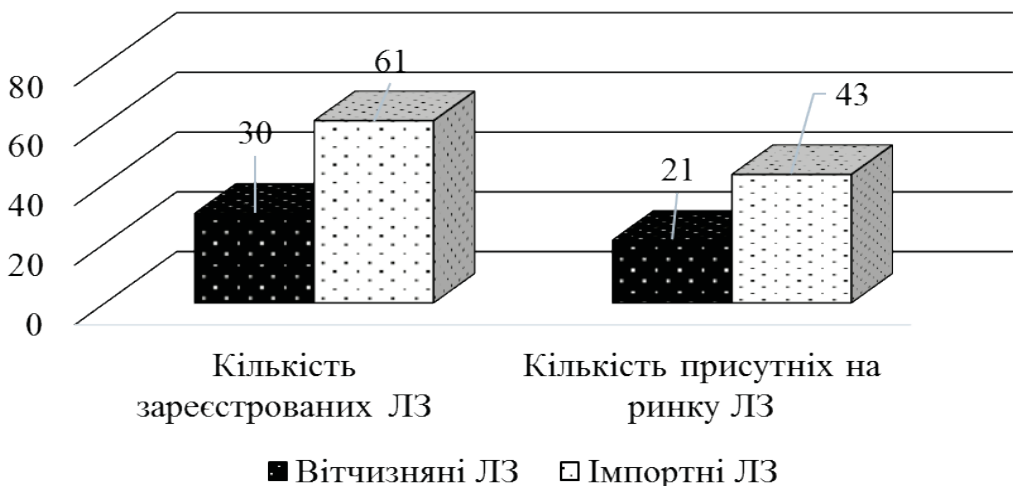

Рис. 7. Порівняльна характеристика ЛЗ метформіну, зареєстрованих та наявних на ринку

Забезпечення потреби хворих на ЦД II типу у різних дозуваннях може бути задоволено наявними у продажі ЛЗ метформіну (рис. 8), що представлені на фармацевтичному ринку України у вигляді звичайних таблеток та таблеток пролонгованої дії. Останні представлені у дозуванні 500 мг та 1 000 мг двома українськими виробниками – ПАТ «Фармак» (Діаформін® SR, табл. 500 мг, № 60; Діаформін® SR, табл. 1 000 мг, № 30; Діаформін® SR, табл. 1 000 мг, № 60), ТОВ «Кусум Фарм» (Метамін® SR, табл. 500 мг, № 28; Метамін® SR, табл. 500 мг, № 30; Метамін® SR, табл. 500 мг, № 90) та французьким заводом-виробником Мерк Санте (Глюкофаж XR, табл. 500 мг, № 30; Глюкофаж XR, табл. 500 мг, № 60; Глюкофаж XR, табл. 1 000 мг, № 30; Глюкофаж XR, табл. 1 000 мг, № 60).

Таблетки метформіну пропонуються у дозуванні 500 мг, 800 мг та 1 000 мг вітчизняними та іноземними виробниками, причому в останніх у 2 рази більше пропозицій.

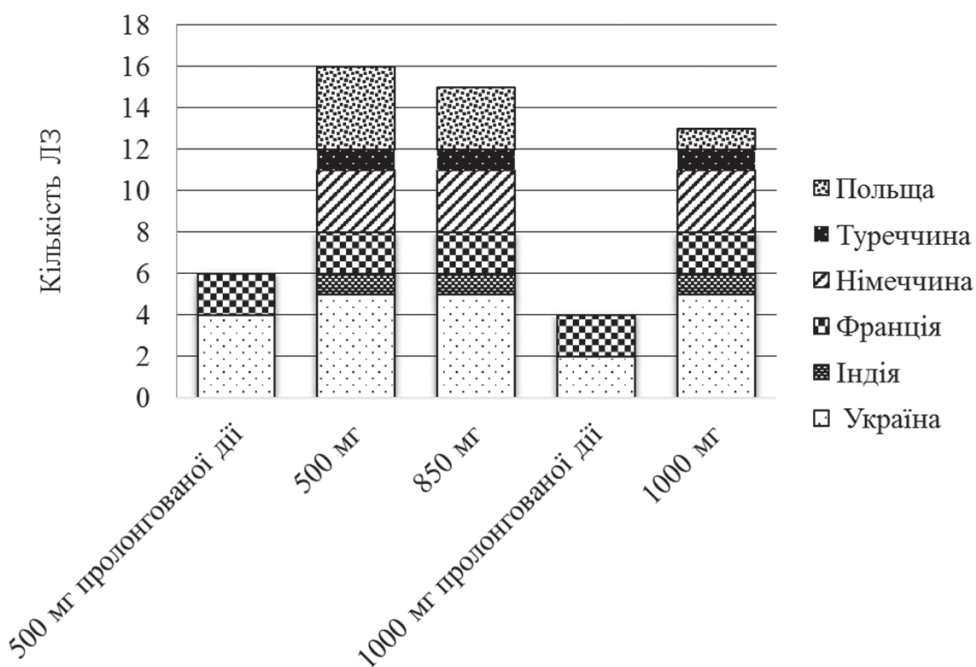

Рис. 8. Розподіл кількості ЛЗ метформіну, наявних на ринку України, за дозуванням

Відповідно до пункту 3 Порядку визначення розміру відшкодування вартості лікарських засобів, вартість яких підлягає відшкодуванню, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 березня 2017 р. № 152 «Про забезпечення доступності лікарських засобів», наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03. 04. 2017 р. № 360 затверджено Реєстр лікарських засобів, вартість яких підлягає відшкодуванню, станом на 03 квітня 2017 року. Згідно з останнім, хворим на ЦД II типу за наявності належним чином оформленого рецепта безкоштовно можна отримати препарати вітчизняного виробника ПАТ «Фармак»: Діаглізид®, табл. 80 мг, № 60; Діаформін®, табл. 500 мг, № 60 та Діаформін®, табл. 850, мг № 60. За інші згідно з цим нормативним документом необхідно буде доплатити із власної кишені від 1,6243 грн. до 88,6778 грн. [11].

Висновки

1. Досліджено фармацевтичний ринок України ЛЗ, вартість яких підлягатиме відшкодуванню під час амбулаторного лікування хворих на цукровий діабет II типу, та встановлено, що гліклазид і метформін зареєстровано на території України у вигляді 22 і 91 ЛЗ відповідно. Частка вітчизняних виробників гліклазиду і метформіну становить 36% і 33% відповідно.

2. Виявлено, що асортимент ЛЗ гліклазиду і метформіну, наявних в аптечній мережі, у 2 та 1,4 рази менше, ніж зареєстрований в Україні, відповідно.

3. Таблетки гліклазиду та метформіну пропонуються вітчизняними та іноземними виробниками у дозуванні 30 мг, 60 мг, 80 мг і 500 мг, 800 мг, 1 000 мг відповідно.

Список використаної літератури

1. Ляховченко Л. А. Державне регулювання фінансування закладів охорони здоров'я в Україні. Автореф. дис. ... канд. держ. упр.: спец. 25.00.02. – Київ, 2011. – 23 с.
2. Сімаш Т. Удосконалення фінансового планування в закладах охорони здоров'я // Світ фінансів. – 2012. – № 1. – С. 33–38.
3. Постанова КМУ від 9 листопада 2016 р. № 862 «Про державне регулювання цін на лікарські засоби» (редакція від 04. 02. 2017 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/862-2016-%D0%BF#n12>
4. Постанова КМУ від 9 листопада 2016 р. № 863 «Про запровадження відшкодування вартості лікарських засобів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/863-2016-%D0%BF>
5. IDF Diabetes atlas, seventh edition, 2016 [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.idf.org/diabetesatlas>
6. Власенко І. О., Давтян Л. Л., Руденко В. В. Активні фармацевтичні інгредієнти у складі лікарських засобів для місцевого лікування виразок при діабетичній стопі // Укр. журн. клін. лаб. мед. – 2013. – № 1. – С. 181–184.
7. Корпачева-Зинич О. В., Лукашевич П. Ю., Кушнарева Н. Н. и др. Приоритетные аспекты сахароснижающей терапии у больных сахарным диабетом 2-го типа: промежуточные результаты первого всеукраинского многоцентрового исследования ДіаДЕЯ // Ендокринологія. – 2016. – Т. 21, № 4. – С. 287–302.
8. Паньків В. І. Цукровий діабет 2-го типу: як уникнути помилок і підвищити ефективність лікування // Междунар. ендокринолог. журн. – 2013. – № 4. – С. 79–84.
9. Державний реєстр лікарських засобів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.kiev.ua/>
10. Специализированное медицинское интернет-издание для врачей, провизоров, фармацевтов, студентов медицинских и фармацевтических вузов. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.morion.ua/>
11. Наказ МОЗ України від 03. 04. 2017 р. № 360 «Про затвердження Реєстру лікарських засобів, вартість яких підлягає відшкодуванню» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20170403_360

Надійшла до редакції 3 березня 2017 року.

И. В. Вишницкая¹, В. В. Трохимчук²

¹Одесский национальный медицинский университет

²Национальная медицинская академия последипломного образования имени П. Л. Шупика, г. Киев

МАРКЕТИНГОВЫЙ АНАЛИЗ ОТДЕЛЬНЫХ ГРУПП
ПРОТИВОДИАБЕТИЧЕСКИХ ЛЕКАРСТВЕННЫХ СРЕДСТВ,
ПРЕДСТАВЛЕННЫХ НА ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОМ РЫНКЕ УКРАИНЫ

Ключевые слова: сахарный диабет II типа, противодиабетические лекарственные средства, маркетинговый анализ, реимбурсация

А Н Н О Т А Ц И Я

Дефицит государственных ресурсов, социально-экономическая и демографическая ситуация, ухудшение состояния здоровья населения требуют от государства

новых подходов к организации медицинского и фармацевтического обеспечения населения. Цель исследования – лекарственное обеспечение больных сахарным диабетом II типа, актуальность которого определяется широкой распространенностью заболевания, развитием сложных сопутствующих заболеваний, осложнений, ранней инвалидности и высокой смертностью вследствие некачественной и несвоевременной медицинской и фармацевтической помощи этой категории больных.

Объектом маркетингового исследования были зарегистрированные в Украине лекарственные средства, стоимость которых подлежит возмещению при амбулаторном лечении больных сахарным диабетом II типа, по состоянию на март 2017 г. Также осуществлен поиск предложений исследуемых лекарственных средств на сайте компании «Морион» для оценки реального состояния фармацевтического рынка по этому вопросу. Основные использованные методы: библиографический, статистический, маркетинговый, графический и систематизационный.

Исследован фармацевтический рынок лекарственных средств, стоимость которых подлежит возмещению при амбулаторном лечении больных сахарным диабетом II типа, и установлено, что гликлазид и метформин зарегистрированы на территории Украины в виде 22 и 91 лекарственного средства соответственно. Доля отечественных производителей гликлазида и метформина составляет 36% и 33% соответственно.

Выявлено, что ассортимент лекарственных средств гликлазида и метформина, имеющих в аптечной сети, в 2 и 1,4 раза меньше, чем зарегистрированный в Украине, соответственно.

Таблетки гликлазида и метформина отечественные и иностранные производители предлагают в дозировке 30 мг, 60 мг, 80 мг и 500 мг, 800 мг, 1 000 мг.

I. V. Vyshnytska¹, V. V. Trokhymchuk²

¹*Odesa National Medical University*

²*Shupyk National Medical Academy of Post-graduate Education, Kyiv*

MARKETING ANALYSIS OF SOME GROUPS OF ANTIDIABETIC MEDICINES,
PRESENTED AT PHARMACEUTICAL MARKET OF UKRAINE

Key words: type II diabetes, antidiabetic medicines, marketing analysis, reimbursement

A B S T R A C T

The scarcity of state resources, the social economic and demographic situation, the deterioration of health status of population require new state approaches of organizing medical and pharmaceutical provision for the population. The aim of the study is the drug supply for patients with type II diabetes. Relevance of theme is determined by the prevalence of the disease, the development of complex concomitant diseases, complications, early disability and high mortality due to low-quality and untimely medical and pharmaceutical care for this category of patients.

The object of marketing research was the drugs registered in Ukraine, which cost is the subject to reimbursement for outpatient treatment of patients with type II diabetes by the conditions of March 2017. The search for the proposals of drugs under study on the website of Morion Company was also conducted to assess the real state of the pharmaceutical market on this issue. The main used methods are bibliographic, statistical, marketing, graphic and systematization.

The Ukrainian pharmaceutical market of drugs with the cost, which is the subject to reimbursement for outpatient treatment of patients with type II diabetes, has been investigated, and found that Gliclazide and Metformin are registered on the territory of Ukraine in the form of 22 and 91 medicines, respectively. The part of domestic producers of Gliclazide and Metformin is 36% and 33%, respectively.

It was revealed, that the assortment of drugs Gliclazide and Metformin, which are available in the pharmacy network, is 2 and 1.4 times less than registered in Ukraine, respectively.

Gliclazide and Metformin tablets are offered by domestic and foreign manufacturers in a dosage of 30 mg, 60 mg, 80 mg and 500 mg, 800 mg, 1 000 mg, respectively.

Електронна адреса для листування з авторами: olkhova_irina@mail.ru